

PERACIÓ DRECERA

"A vegades és necessari i forçós que un home mori per un poble..."

S. Espriu. La pell de brau, XLVI

- Fes via fins demà a quarts de sis de la matinada. Amaga la moto com puguis i espera una trucada.

- Em telefonarà la Teresa?

- Ella no, és en una altra operació prop de Ginebra. Vols res més?

- Trobar obertes les gasolineres durant la nit.

En Guillem ha complert els setanta anys, això fa que per mantenir una bona mitjana de velocitat s'hi hagi de pensar. No és com abans que conduïa d'esma.

No sap segur si ha fet bé de canviar l'avorriment que arrossega ja fa temps per l'obra estranya i probablement arriscada que li han d'encomanar.

Sovint, com ara que s'ha de concentrar, sembla que s'ennuegui quan recorda, de manera desordenada i en flaixos inesperats, unes quantes situacions en les que ha fet el ridícul al llarg de la vida. Està segur que només la mort, una mort fulminant, posaria remei als records insuportables i recurrents que l'obsedeixen en els moments de tedi i solitud. De fet, el risc de l'operació desconeguda que ara porta entre mans podria comportar la solució a les seves preocupacions, en el cas, ben probable, que tot plegat acabés malament.

Prou sap que l'han escollit perquè és molt conegut arreu del món com a ballarí i coreògraf, i també perquè és vell, està sol i només hi té a perdre la vida.

Circula per un congost que sempre havia fet de dia, a la dreta de la carretera baixa el riu en sentit contrari. La sensació de fredor i l'aigua en moviment, que el focus de la moto ratlla en els revolts, li

donen seguretat. Li agrada imaginar perills inexistents.

Abans de travessar la frontera ha sopat a peu dret i ha fet un ple de gasolina. És la darrera aturada abans d'arribar a la cita més inquietant de la seva vida, just al costat d'una cabina telefònica d'un carrer i d'un poble que coneix des de fa molts anys. Passen deu minuts de quarts de sis.

No hi ha ningú. Mira l'auricular. A tres quarts en punt deixa sonar el telèfon i despenja.

- Guillem? Has de fer memòria, sóc l'Adela.

No li cal regirar els records. Mai ha deixat una hora o altra, somient o ben despert, de pensar en ella.

- Estimada!

Queden a les nou, l'hora d'obertura de la Universitat d'Estiu. L'espera es fa curta perquè mira de precisar com la tenia vista i d'imaginar-la ara de gran. Ell ho sap quasi bé tot de sí mateix i del jove que va ser: una col·lecció previsible d'experiències agredolces i d'esperances més o menys originals i reeixides. I molta feina per formar-se professionalment i artísticament. Però a penes es reconeix de vell; incapaç de desitjar res amb vehemència ni d'estimar amb emoció. Ara, qualsevol canvi l'estimula, com el viatge que ha empès i el desafiament de l'encontre inesperat amb ella.

Han quedat a la porxada on hi ha el bar del Lycée, inexplicablement escadusser. L'Adela és allí acompanyada d'un home i d'una dona d'uns trenta-cinc anys. Tots tres vesteixen amb elegància. En Sebastià és traumatòleg i l'Anna es veu que és experta en "lluïta al carrer". Tots tres són ara funcionaris qualificats del Servei Diplomàtic del País.

En Guillem i l'Adela es miren sense dir-se res, s'apropen a poc a poc mig amagant-se l'un de l'altre i s'abracen prou estona, potser, per acoblar els sentiments esvalotats. Ella li ha posat la mà al clatell com quan ballaven el millor de Tommy Steele, però amb una estranya pressió, més a prop d'un senyal d'alerta que d'una carícia.

- Guillem, la causa de la independència del nostre poble necessita un

heroi romàntic, una víctima innocent, una mena de màrtir integral. Un catalitzador a la primera pàgina dels mitjans de tot el món amb vistes a sacsejar definitivament els governs, les institucions i l'opinió pública internacional.

- Adela, així de sobte no et segueixo.

- Prou que ho saps! Ho hem provat tot: al carrer i als despatxos. Amb la llei a la mà i mirant de fer saltar els ploms. Amb sacrificis personals molt dolorosos i amb la tenacitat i la creativitat entusiasta de tota aquella gent que impulsa el projecte de sol a sol i any rere any. Hem arribat al límit i ara estem totalment encallats. També podríem esperar, diuen uns, a ampliar la plantilla al mercat d' un llarg hivern. Els més optimistes, creuen fermament que amb mobilitzacions sostingudes i actuacions neuronals agosarades s'arribarà pacíficament a un resultat plausible d'autodeterminació unilateral.

- Bé, com diuen a l'Ebre: "A vore".

- Per fi, sura, permanentment i a la deriva, la idea de confiar a les instàncies i a l'opinió pública internacional l' impuls suficient per imposar a les parts enfrontades un acord democràtic, constructiu i pacífic de resolució del conflicte. Fins ara, però, els resultats d' aquesta gestió són minsos i parcials, i en cap cas qüestionen les sobiranes consolidades.

- Ho sé perfectament, jo mateix he fet gestions davant l'UNESCO.

- De manera que, estimat company, ens caldria provar d'escenificar amb el mínim cost, un argument realment luctuós, potent i colpidor capaç de somoure i decantar definitivament el món a favor nostre, T'afalagarà saber que hem pensat en tu perquè ets un dels artistes més valorats del planeta. No cal dir que t'hi jugues la vida, però et garantim un lloc d' honor a la Història Universal. La llàstima que, probablement, no ho podràs veure.

En Guillem sent com la coïssor del clatell se li escampa per tot el cos. S'adona que l'Adela no bromeja gens ni mica. De fet mai ha bromejat, ni quan ell li feia algunes propostes atrevides cantant-li i ballant a la manera de Gene Kelly. Potser, de fet, aquest posat seu murri i distant és el que més l' atrau. Li agrada la seva serenitat, els

seu ossos cantelluts, el seu pentinat amb la ratlla descentrada, el seu collaret de plata i les mitges vermelles. Li agrada sentir-se protegit per ella.

Protegit?

- La gent està desesperada i té por. Comença a haver-hi brots d'agitació espontània, actes d'insubmissió i un gran desconcert. No hem caigut en el parany de la violència, però si algú pren mal, cal que la víctima sigui nostra. L'acceleració del projecte necessita urgentment una dreuera. Un sotrac pacificador. La teua darrera actuació!

Fins ara, a en Guillem la fama internacional no li havia resultat tan feixuga i prescindible. Decideix no entrar a mesurar la responsabilitat que li arriba rodolant ni el risc de l'absurda proposta que l'Adela li acaba de fer. Tampoc intentarà avaluar els resultats ni el possible èxit de l'operació. Sap perfectament que les cancelleries de tot el món es mouen per interessos i raons que no són, en cap cas, ètics, democràtics, històrics, o culturals.

Albira però, si entra en el joc, la darrera oportunitat de commoure de veres l'Adela. Ja es veu masegat en els seu braços, la galta adolorida acaronada en el seu pit. El besa, el gronxa, li diu que l'estima.

També l'atrau participar, un cop més i potser de manera definitiva, en la causa de la llibertat del seu poble. Una causa que empeny des de la joventut però que ja se li ha fet massa llarga, insuportable i rutinària. Si surt a escena i tot va bé, pagaria la pena i sinó, preferiria no viure-ho.

De passada l' alleugeix conèixer, entre ombres, l'hora certa del seu darrer comiat.

Pensa, amb encert, que l'atribut del coratge depèn de la intuïció i la creativitat. El seny i la prudència s'articulen en arguments comptables. I el que sent per l'Adela, en què es fonamenta?

...

Al Conflent encara fresqueja.

...

SEVEI DIPLOMÀTIC. SECCIÓ D'IDEES LLUMINOSES

OPERACIÓ: DRECERA

INFORME REDACTAT PER L'AGENT **ADELA CAMPRUBÍ:**

Primer dia

Manifestació al davant de la seu de la Delegació del Govern a Barcelona

Assisteixen més de tres mil persones. L'Anna, experta en aldarulls, ens ha posat enfront mateix del comandament del cordó policial. En Sebastià, traumatòleg, porta una farmaciola de primers auxilis a la motxilla. En Guillem està molt exaltat i sembla disposat a desballes-tar la Delegació. Jo duc l'equip de fotografia i vídeo amb el so connectat. La policia ha fet una sola càrrega eficient i fulminant. Tots n'hem sortit ben atonyinats excepte en Guillem. S'ha produït "l'efec-te Bikini", que consisteix en la passivitat que mostraven els porters de la vella discoteca de la Diagonal, tota una autoritat, a deixar passar sempre i displicentment la gent d'edat. La raó d'aquesta irregularitat no és un cert respecte ni una remota pietat ni un rigo-rós protocol. És, simplement, la perplexitat de veure un ancià en el lloc aparentment equivocat i fent tentines. "¡Pase buen hombre pase!" li ha etzibat un poli a n'en Guillem. "¿No ve que estamos traba-jando"? A hores d'ara ell encara no se'n sap avenir. Sentir-se menys-tingut l'atabala.

Segon dia

Concentració al davant de Capitania Militar al Passeig de Colom

L'Anna ha disfressat i maquillat el Guillem d'okupa súper enrabiat i li ha demanat que un cop arribada l'hora de la confrontació gesti-culi i cridi amb posat provocador. L'home, dolgut d'ahir, hi ha posat l'ànima. Li ha sortit una dansa ancestral amb girs clàssics i moments contemporanis, salts en suspensió increïbles i ritmes sincopats a la manera de Pina Bausch, tot taral·lejant a viva veu la tercera escena de "L'ocell de foc". S'ha fet el silenci i una gran rotllana. Tothom ha

acabat aplaudint-lo a cor què vols, inclosos els soldats i el seu capità. En Guillem, francament, ha quedat molt decebut i s'ha negat fer un bis.

Tercer dia

Protesta massiva al davant de l'Ambaixada dels Estats Units a Madrid

Aquí també hem rebut tots de valent sense excepció. Un destaca-ment de "marines" amb porres elèctriques ens ha deixat ben planxats i sense alè. No m'he atrevit a enviar la foto del Guillem a les agències perquè hi ha sortit amb el pels de punta i els cabells com un eriçó a l'estil de l'Stan Laurel.

Quart dia

Escomesa a la seguretat del Tribunal Suprem

Sabiem que al terrat de l'edifici de les Salesas Reales hi ronda a tothora una parella de la Guàrdia Civil armats amb fusells de preci-sió. La idea ha consistit a despenjar en Guillem en un dron de quatre hèlices al bell mig del terrat amb el màxim d'estrèpit. La pega ha estat que ha aterrat casualment a sobre d'un dels agents i l'ha deixat mig estabornit d'entrada i fora de combat. En Guillem, cinèfil empedreït, ha saltat tot seguit a una balconada del pis inferior amb el convenciment que rebria, en pla picat quasi zenital, el tret de gràcia que el precipitaria d'espallles, i en càmera lenta, a la Plaza de la Villa de París. Doncs no; el segon agent, enfurismat, ha saltat al buit directament sobre en Guillem, potser per escanyar-lo (no hagués estat cap mala idea), però amb tan poca traça que s'ha tren-cat les dues cames. Nosaltres hem vist tot això des de les finestres d'un gratacels veí. També hem vist com en Guillem ha carregat els dos agents ferits a l'ascensor i els ha menat cap a la planta baixa. Després s'ha esmunyit pel tubs de l'aire condicionat. M'ha semblat que, molt abatut, somiquejava mentre feia unes primeres cures als homes de la Benemérita.

Cinquè dia

Paralització de l'aeroport del Prat

Aprofitem que la penya ha convocat una acció per col·lapsar l'activitat aeroportuària. En Guillem porta l'armilla groga, casc d'espeleòleg i passamuntanyes. Creiem que avui serà la vençuda. L'hem posat a ran de les tanques lligades amb brides de niló. A l'altra banda un contingent de la Policia Nacional, fosc i atapeït. El nostre pla comportava: 1. tallar les brides amb una navalla Pallaresa, Opinel o Laguiole. 2. Superar enèrgicament el cordó policial. 3. Ocupar, cames ajudeu-me, la capçalera de la pista principal d'enlairament. 4. Barrar el pas a tots els avions possibles sense treva. Fins el cos a cos amb els antiavalots, tot ha funcionat a la perfecció, però just en el moment àlgid de la confrontació, costa de creure, s'ha començat a sentir, ritmat i a tot volum, el crit, "Som gent de pau!" "Som gent de pau!". Alhora, una colla de joves, homes i dones de totes les edats amb els braços alçats, s'han interposat entre els policies i en Guillem. Lentament, però amb determinació, l'han expulsat de la pista, de la terminal i fins i tot de la comarca. L'han deixat a la Platja de Sant Salvador del Vendrell a tocar el Museu Pau Casals. Quina paradoxa! Poc sabien els diligents pacifistes que potser tenien a tocar la fase final de l'enyorada independència. Quan hem anat a rescatar en Guillem, assegut al pedrís del passeig marítim sota un sol roent, el cel i el mar confosos en un mateix blau, m'he adonat que m'entendreix.

Sisè dia

Intent d'assalt al Congrés de Diputats de Madrid

Tot s'ha capgirat! Avui hem passat de víctimes a agressors. S'ha presentat un nodrit escamot d'ultres per barrar-nos el pas cantant "Montañas nevadas, banderas al viento". En Guillem, que està visiblement enfurismat, s'ha transformat en un energumen terrorífic. Ha afanat el tub de ferro del primer pinxo que ha pescat i ha començat a repartir amb tanta energia i contundència que ha dispersat part del grup per tota la ciutat en un tres i no res. Amb

penes i treballs l'hem anat seguint amb el vídeo activat fins el barri de Lavapiés, a tocar la Casa Encendida. Es veu que sempre que sent aquest himne del Frente de Juventudes, genera una síndrome paranormal irrefrenable i de repulsa exaltada, potser com a reacció inconscient a les vivències de la seva escolarització als col·legis de la Dictadura.

He estat a punt d'estampar-li a la cara la bossa dels objectius decidida a rematar l'Operació d'una vegada. Però estic tan cansada d'anar amunt i avall, que ara no podria fer-li ni un trau a la cella.

Estem, això sí, al límit de les nostres forces i ratllant perillosament el ridícul.

CONCLUSIÓ PROVISIONAL

Tenim dotzenes de damnificats. Tots nosaltres estem, menys el nostre heroi, ferits, baldats i força tristos. El paio, en canvi, sembla que s'hagi rejuenit.

HE DECIDIT ATURAR L'OPERATIU.

Signat:

Adela

P.S.

Surto a comprar un casc integral de color blanc i un sac de dormir per fer bivac.

Demà marxo amb en Guillem cap a Lübeck.

Segurament tornarem.